

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

§. 4. Difficultatis solutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

componitur, est commune multis, sed tantum singulari indiuiduo. Non placet hæc solutio, neque illius doctrina, quia eccitas, & quælibet differentia debet esse irresolubilis, & indiuisibilis, non solum in partes, quibus formaliter, & actu componatur, sic enim species indiuisibilis est, quia species hominis significata hoc conceptu specifico, *homo*, formaliter non est partibus composita, ut probauit in Logica, sed debet esse ita indiuisibilis, ut non possit resolui in partes, quas adhuc, non ut partes, sed per modum simplicis conceptus includat. Secundò probò rationem illam communem multis indiuiduis non posse, adhuc inadæquate, ad differentiam indiuidualem pertinere. Differentia indiuidualis est illa, per quam hoc indiuiduum differt ab hoc, & ab illo, & sic ab omnibus eiusdem speciei: sed ratio communis huic, & illi indiuiduo, non potest esse id, per quod hoc differat, adhuc inadæquate, ab illo: ergo non potest pertinere ad differentiam indiuidualem. Minorem probò: cætera patent. Ratio communis est ratio conueniendi, quæ per differentias indiuiduales est diuidenda, & contrahenda: ergo neque inadæquate potest ad rationem indiuidualem diuidentem, & contrahentem spectare, aliàs dicitur rationem specificam inadæquate pertinere ad differentiam indiuidualem, & genus inadæquate spectare ad differentiam contractiuam illius, & constitutiuam speciei.

22 Censeo tale prædicatum medium esse dicendum inter specificum, & indiuiduale: cuius conclusionis fundamentum esto rationes, quibus probauimus non posse esse specificum neque indiuiduale, ex quo inferitur esse quoddam prædicatum medium minus uniuersale specifico, & latius patens indiuiduali. Neque ex hac conclusione inferitur diuisionem speciei in omnia sua indiuidua sigillatim sumpta non esse immediatam, neque differentiam indiuidualem non contrahere immediatè specificam in linea prædicamentali, & iuxta diuisionem Prædicamenti, quia etsi mediet prædicatum prædictum, illud non pertinet ad lineam prædicamentalem, neque de illo agunt Dialectici, cum rationem supremam prædicamenti vique ad ultimam rationem partiuntur, quia illud ad differentiam indiuidualem reducant, etsi illam non constituat, quicquid enim est infra specificam essentiam, indiuiduale vulgo appellatur, & quia parum de natura horum prædicatorum cognoscenda curarunt, cum non notabiliter ex illorum diuersitate constitutum ex illorum aliquo differat.

23 Potest esse questio de nomine, an tale prædicatum dicendum sit essentialiale, vel accidentiale in qua existimo non esse dicendum essentialiale, quia idem sunt prædicatum essentialiale, ac specificum, ac proinde cum specificum non sit, neque essentialiale poterit esse. Neque potest dici proprium accidens metaphysicum speciei, quia proprium sue physicum, sue metaphysicum semper in quocunque indiuiduo speciem comitatur, ac proinde quicquid non est commune omnibus indiuiduis vnus speciei, non potest illius esse passio. Poterit dici accidens metaphysicum conueniens aliquibus indiuiduis vnus speciei quia in ordine ad prædicta, quæ ponuntur in recta linea prædicamentali potest adesse, & abesse, sed melius dicitur esse prædicatum quoddam substantiale medium inter essentiam & accidens, sicut dicitur medium inter specificum, & indiuiduale. Hæc dixi de prædicato, in quo conueniunt illa, quæ sunt similia inter se, & dissimilia ab aliis, quia similitudo fundamentum est ad vniuocationem de æqualibus, & inæqualibus: aliter est philosophandum, probabo enim S. S. inæqualitatem, & æqualitatem, non fundare conuenientiam, neque disconuenientiam.

§. IV.

Difficultatis solutio.

24 PRÆMISI superioribus paragraphis, principia omnia, quibus hæc dirimenda sunt, quibus positis facile erit de illa iudicium ferre.

25 PRIMA CONCLUSIO. Prædicatum metaphysicum, per quod ultimò differit omnia indiuidua, in omnibus est primò oppositum, & æquè dissimile. Ratio est facilis: per hoc prædicatum indiuidua omnino opponuntur, nullam habent conuenientiam inter se, & quodlibet ex vi illius à quocunque alio singulariter sumpto, & ab omnibus à se distinctis differt, & habet disconuenientiam cum illis: ergo non potest per illud aliquam conuenientiam habere; ergo ne-

que similitudinem, quæ saltem tanquam fundamentum conuenientiam requirit.

SECUNDA CONCLUSIO. Infra eandem speciem possunt per prædicatum quoddam medium aliqua indiuidua esse æqualia inter se, & inæqualia ab aliis. Hæc conclusio constat expressè ex dictis S. superiori, ubi probauit posse aliqua indiuidua conuenire in aliquo prædicato, per quod non notabiliter differant. Tale erit prædicatum, per quod indiuidua possint simul habere tres cognitiones, & alia non possint tres simul, sed duas tantum habere, & prædicatum, quo hæc indiuidua possint per eandem cognitionem tres homines expressè cognoscere, & alia per vnā cognitionem non possint nisi vnum tantum cognoscere. Eiusdem rationis erit prædicatum, quo hæc indiuidua exigant materiam extensam per duas vnas, & aliam per vnā cum dimidia tantum, imò eiusdem rationis esset prædicatum, quo hæc indiuidua exigant quinque gradus caloris, & tres frigiditatis, & alia, quatuor caloris, & quatuor frigiditatis, quia illa temperamenta non notabiliter differant, ac proinde in ordine ad illa non potest desumi specifica differentia.

Obiicies. Illa temperamenta specie differunt: ergo per ordinem ad illam desumi potest differentia specifica formarum. Antecedens probatur, quia plures gradus specie differentes includit temperamentum constans quinque gradibus caloris, & tribus frigiditatis, quam temperamentum constans quatuor caloris, & quatuor frigiditatis. Respondeo temperamenta specie non differre ex eo præcisè, quod vnum exigat qualitates contrarias attemperatas, vno, vel alio gradu intensiori, vel remissiori in vna, vel altera. Ad confirmationem respondeo, temperamentum illud includere plures gradus non specie differentes ab aliis, à quibus pauciores alij eiusdem speciei differant etiam specie, ac proinde ex hoc capite non potest probari specie differentia in his temperamentis: imò neque in aliquo temperamento excedente aliud ex pluribus gradibus qualitatis: quia calor, ut vnum, & calor ut septem, eiusdem sunt speciei, ac proinde idem prædicatum specificum caloris continet temperamentum includens vnicum gradum caloris, ac aliud includens septem gradus, neque intensio earundem qualitatum speciem variat.

Ex hac doctrina, quæ verissima est, non contemnenda nascitur obiectio: cuius solutio deferuiet ad rem, quam incidenter tetigimus explicandam. Sequitur ex hac doctrina omnia temperamenta mixtorum esse eiusdem speciei. Probatur sequela: temperamenta omnia constans quatuor qualitatis specie eisdem, & tantum differunt per maiorem intensiorem huius qualitatis, & remissionem illius: sed intensio, & remissio non inducunt distinctionem specificam: ergo nihil est in temperamentis, per quod specie differant. Respondeo temperamentum non esse quoddam totum physicum, & per se vnitum: sed totum quoddam morale constans partibus, non in se vnitis, licet vniantur in subiecto, ac proinde differentiam huius temperamenti ab illo non esse sumendam ex aliqua differentia physica, quæ constituatur, & differat ab illis, quia quod non habet esse physicum non potest habere physicum constitutum: sed tota differentia temperamenti moraliter est assignanda, ad quam differentiam moralem plurimum conducit intensio, vel remissio: quia subiectum calidum ut vnum, & frigidum ut septem moraliter dicitur frigidum absolute: & frigidum ut vnum, & calidum ut septem moraliter dicitur absolute calidum, in quibus ex vobilibiter maiori, vel minori intensione resultant moraliter denominationes rerum physicarum, quæ specie differunt. Dicitur autem illa intensio notabiliter maior, quæ ad diuersam formam substantialem disponat.

Temperamentum hominis, & temperamentum equi distinguuntur specie physica: ergo non tantum differunt moraliter. Resp. negando antecedens, quia temperamentum hominis, si ratione partium sumatur, non differt specie à temperamento equi, facta comparatione partium vnus temperamenti ad partes alterius, quia partes vtriusque temperamenti sunt calor, frigus, siccitas, & humiditas, quæ tantum in vno, & in alio in intensione differunt: temperamentum hominis sumptum indiuisibiliter ratione sui, quantum est vnum, physice differre non potest, quia quod non est vnum physicum, neque est totum physicum, physice constitutum, non potest physice ab alio differre: cum verò temperamentum non sit vnum physicum, sed

sed tantum morale, constitutum ex qualitatibus, quæ in se nullam unionem habent potest physicè differre, sed moraliter, quia quale est totum, est illius constitutum, & quale constitutum, est ratio, quæ ab alio differt.

30 TERTIA CONCLUSIO. Infra eandem speciem possunt esse duo individua metaphysicè, & physicè inæqualia. Hæc conclusio duplicem partem continet. Prior infertur ex conclusione præcedenti, & posterior ex priori, iuxta doctrinam traditam §. 2. Infero priorem partem ex præcedenti; duo individua possunt habere aliquod prædicatum ipsis commune, quod non sit commune aliis: ergo possunt in hoc prædicato physicè superare prædicatum illi correspondens in aliis individuis: ergo secundum hoc prædicatum possunt hæc individua, esse perfectiora aliis: ergo metaphysicè possunt hæc individua esse aliis perfectiora: ergo inæqualia. Posterior pars de inæqualitate physica probatur: quocircumque excessus quem habet hoc individuum respectu alterius, non compensatur per alium excessum, quem ratione aliis prædicati habebat individuum quod in vno prædicato exceditur, excessus metaphysicus se tenet ex parte obiecti, & refunditur in physicam entitatem, & ratione illius vnum individuum excedit perfectionem alterius physicè, & à parte rei, sed posito excessu metaphysico in his individuis respectu illorum, non est necesse dari alium excessum in illis individuis respectu horum: ergo potest excessus metaphysicus ex parte horum dari sine alio ex parte illorum, quo compensetur: ergo non solum potest esse talis excessus metaphysicus in vno prædicato præciso respectu aliis prædicati præcisi ex parte modo cognoscendi, sed etiam ex parte obiecti, & physicè, ita ut hæc individua sint physicè aliis perfectiora. Ne multiplicatio terminorum, explicationem conclusionis difficilem redderet, illam tradidi de inæqualitate tantum, quæ eodem modo de dissimilitudine est intelligenda, quia formaliter illa, quæ inæqualitatem inter prædicata formaliter diuersa fundant, dissimilitudinem fundare necesse est, quod non alia conclusione trado, ne numerus illarum sine noua doctrina augeatur.

31 QUARTA CONCLUSIO. Nulla est necessitas ponendi in omnibus individuis cuiuscunque speciei conuenientiam, vel inæqualitatem, aut dissimilitudinem, quam diximus posse dari infra eandem speciem. Ratio est, quia nullum est fundamentum, quo cogamur tale prædicatum medium constituere inter prædicatum specificum & individuale, in individuis speciei Angelicæ, & animæ rationalis, & aliarum specierum quarum individua modi non sunt.

32 QUINTA CONCLUSIO. Infra eandem speciem animarum possibilia sunt individua, quorum aliqua sint æqualia, & alia inæqualia, & aliqua maiorem similitudinem, & conuenientiam habeant inter se quam cum aliis, ratione prædicati medij inter differentiam individuale, & specificam. Hæc ex iam præmissis necessaria consequentia deducitur, cuius hæc est illatio: si propter aliquam rationem intra eandem speciem repugnant hæc anima individua æquales, & inæquales, similes, & dissimiles, esset quia intra eandem speciem atomam possibilia non sunt individua similia, aut dissimilia, æqualia, aut inæqualia; sed probauimus intra eandem speciem atomam aliarum rerum posse dari hanc æqualitatem, & inæqualitatem, similitudinem, aut dissimilitudinem: ergo nulla est ratio, propter quam intra speciem atomam cuiuscunque animæ non possint hæc diuersitates reperiri animarum, neque esse vltim caput ex quo repugnet, quod illarum possibilitatem necessariò infert, & à paritate entitatum modalium, in quibus sub eadem specie atomæ hæc individuorum diuersitas necessariò est admitenda, conclusio nostra suaderi potest.

33 SEXTA CONCLUSIO. Nulla est ratio, ex qua efficaciter possit probari animas, quæ de facto dantur, esse omnes æquales, aut inæquales, similes, aut dissimiles entitatiuè per aliquod prædicatum, quod sit infra eandem speciem animæ. Probatio huius conclusionis est argumentorum solutio, quæ pro altera contradictionis parte possunt adhiberi, quam facile quisque poterit reddere ex doctrina tradita, quæ possibilitatem animarum similitudinem, & dissimilitudinem, & inæqualitatem stabilivit; pleraque enim argumenta, quæ in hac materia fieri solent pro quacunque parte ex impossibilitate alterius petuntur. Neque vrget quod desumitur ex diuersitate accidentium, & operationum, quia vnus homo perfectiora accidentia habet, quam alius,

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I. l.

& perfectiores efficit operationes, tota hæc enim diuersitas operationum, in diuersitatem accidentium, & diuersitas accidentium in extrinsecas causas potest reduci: sicut enim idemmet homo aliquando imperfectè, & aliquando perfectè operatur propter diuersa accidentia; sic distincti homines æquales perfectione entitatiuè animarum possunt propter diuersas causas extrinsecas habere accidentia magis attemperata ad operationes eliciendas, & perfectiores effficere operationes: quæ instantia manifestè redarguit rationem desumptam ex inæqualitate operationum, ad inæqualitatem animarum inferendam. Diuersitas dispositio- num, & organorum quæ sunt inter mare, & feminam reducenda est in diuersas seminum temperies, quarum temperies huius seminis exigit deorganizationem maris, sub qua eadem forma introducitur, quæ produceretur si in eadē materia feminea esset deorganizatio: sic illius seminis temperies femineam exigit deorganizationem, in cuius materia forma producitur, quæ produceretur si virili deorganizatione subfisteretur.

34 OCTAUA CONCLUSIO. Probabili, prudentique coniectura dici potest ex animabus exsistentibus quasdam esse æquales inter se, & ab aliis inæquales, quasdam inter se similes, & ab aliis dissimiles. Moueor fundamento adducto in generatione, vbi eandem conclusionem tradi de gradibus qualitatibus: vide ibi dicta. Accedat huic opinionioni pia alia opitulatio, videlicet posse secundum illam, excellentiam aliquam super omnia individua humana concedi purissimæ sanctissimæque Christi humanitati, & immaculatæ animæ Beatissimæ Deiparæ, si enim hæc prærogatiua potest illi tribui, cur dicemus sceleratissimi, & reprobi Iudæ animam æqualem fuisse animabus Christi, atque Deiparæ? Præcipue cum doceant Patres Beata Virgini tribuendam esse omnem prærogatiuam possibilem super omnes puras creaturas, sed hæc excellentia naturæ super omnia individua humana potest ipsa concedi: ergo non sine iniuria denegabitur, quod potiori, & longè excellentiori iure dicendum est de sanctissima Christi humanitate.

35 NONA CONCLUSIO. Circa partes eiusdem animæ in his, quæ diuisibiles sunt, philosophandum est eodem modo ac de individuis completis, scilicet possibiles esse partes æquales in perfectione constituentes vnā animam totalem, & similiter posse constitui animam partibus omnibus inæqualibus constantem, & aliam aliquibus æqualibus, & aliis inæqualibus: de facto tamen ut plurimum animas diuisibiles habituras quasdam partes æquales, & alias inæquales, quasdam similes, & alias dissimiles, & forsitan nonnullam reperiri habentem partes omnes æquales, & aliam inæquales omnes, licet raro: videtur enim moraliter impossibile intra tot partes, quibus tota anima componitur, non reperiri duas æquales, aut duas inæquales. Quæ omnia probanda sunt ex dictis de animabus completis, cum enim possibilis sit anima quæ partes habeat omnibus prædictis modis, & nullum sit argumentum, quod rei factum ostendat, de illo iudicandum est iuxta communiter accedentia in aliis materiis.

§. V.

An differentia essentialiter opposita necessariò inæqualitatem importent.

36 Solutio, quam ex Hurtado referebam §. 3. pro argumento, quod ibi expendebat, impugnanda erat probando posse duas differentias constituentes species essentialiter oppositas esse inter se perfectione æquales, quod ibi omisi, vt hic latius examinarem, an hæc inæqualitas semper species distinctas essentialiter comitetur.

37 Pater Suarez tract. 2. Metaph. disp. 29. sect. 3. n. 16. vt probet non dari duo entia increata specie distincta, hoc vitur dilemmate: Illa entia vel essent æqualia, vel inæqualia: æqualia esse non possunt, quia non possunt dari duæ species æquales perfectione aut duæ differentie essentialiter oppositæ perfectione æquales; & hac occasione disputat, an vniuersaliter verum sit, omnes species esse perfectione inæquales. Affirmatiuam partem tenet, quam vult inferre ex Aristot. dicente 10. Metaph. text. 5. differentias diuidentes genus se habere vt se haberent priuatio & habitus, & sicuti sunt semper priuatio, & habitus perfectione inæquales, ita eandem inæqualitatem habere debent differentie essentiali.